

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 472/2025 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen omakotiasukkaiden sähkönsiirron tehomaksusta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sara Seppäsen ym. /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 472/2025 vp:

Mihin toimiin hallitus ryhtyy omakotiasujien sähkönsiirron tehomaksun ja siten asumisen kustannusten kohtuullistamiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Energiavirasto valvoo sähkönsiirtoyhtiöiden kokonaistuottoja sähkömarkkinalain nojalla. Kokonaistuottoja ei voi kasvattaa tehomaksun avulla. Jo nykyisin jotkut yhtiöt tarjoavat tehomaksuttomien siirtosopimusten rinnalla tehomaksun sisältäviä tuotteita, joiden rakenteet voivat kuitenkin vaihdella huomattavasti. Energiavirastolla on lainmukainen toimivalta tehdä määräys tehomaksullisten tuotteiden rakenteen yhtenäistämiseksi. Energiavirasto on antanut määräyksen 2.2.2026. Energiavirasto on määräystä laatiessaan ottanut huomioon palautteen ja tehnyt muutoksia luonnokseen verrattuna. Lisäksi Energiaviraston tulkinta on, että määräyksen voimaantulon jälkeenkin kuluttajille on tarjottava niin tehomaksullisia kuin tehomaksuttomiakin tuotteita.

Sähkömarkkinoiden kehittämiseksi ja sähkömarkkinadirektiivin toimeenpanon tueksi asetettiin syyskuussa 2016 työ- ja elinkeinoministeriön älyverkkotyöryhmä, jonka näkemyksenä oli, että tehomaksun tulisi korvata ensisijaisesti nykyisiä perusmaksuja. Älyverkkotyöryhmän ehdotusten valmistelua jatkettiin eri sidosryhmien välillä Energiaviraston syyskuussa 2019 asettamassa kaksivuotisessa Älyverkkoforumissa. Älyverkkoforumin tariffien harmonisointityöryhmän loppuraportti harmonisoiduksi jakelumaksujen hinnoittelun rakenteeksi annettiin 25.6.2021. Työryhmä katsoi, että tehomaksu lisäisi verkon kustannusvastaavuutta ja kohdistaisi kustannukset asiakkaalle aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Työryhmä suositteli, että jakeluverkon kapasiteetin käyttöön perustuvan tehomaksun tulisi määräytyä kuukausitasolla. Jokaiselle kuukaudelle olisi yhtäläinen määräytymisperuste.

Sähkömarkkinalain muuttamisesta annetussa laissa (201/2025) tarkennetaan, mitä maksukomponentteja sähkönjakelupalvelujen tuotteet voivat sisältää. Lain tarkoituksena on erityisesti yhdenmukaistaa tehomaksun rakennetta. Jakeluverkkoyhtiöillä on jatkossakin mahdollisuus valita,

tarjoavatko ne tehomaksuun perustuvaa tuotetta, joka voi koostua perusmaksusta, energiamaksusta ja tehomaksusta. Laki myös valtuuttaa Energiaviraston antamaan tarvittaessa tarkempia määräyksiä sähkökauppa-asetuksen 18 artiklan nojalla esimerkiksi tehomaksun kansallisista määräytymisperusteista.

Lain mukaan Energiavirasto päättää asiasta itsenäisesti. Tehomaksua koskevassa määräyksessä on huomioitu asiasta saatu laaja palaute, minkä perusteella luonnosta on muutettu. Luonnosversioon nähden minimitehon arvoa on nostettu kahdeksaan kilowattiin, teho määritetään neljän perättäisen 15 minuutin jakson liukuvana tuntikohtaisena keskitehona ja tehomaksun ajallinen vaihtelu on sallittu tietyin reunaehdoin.

On oleellista huomata, että tehomaksu ei ole jakeluverkkoyhtiön kokonaistuottoja tarkastellessa lisätulovirta olemassa olevien tulovirtojen päälle. Tehomaksun avulla ei siis ole mahdollista kasvattaa jakeluverkkoyhtiöiden kokonaistuottoja, joita rajoittaa Energiaviraston valvontamalli. Näin ollen on todennäköistä, että tehomaksullisissa tuotteissa jokin muu komponentti tai muut komponentit laskevat, vaikka lopullinen toteutus riippuukin muun muassa jakeluverkkoyhtiön sopimusportfoliosta. Kuten muissakin suurta asiakasjoukkoa koskevissa muutoksissa, todennäköisesti osalle asiakkaista tehomaksullinen tuote voisi tuoda kustannushyötyjä ja joillekin mahdollisesti lisäkustannuksia nykytilaan verrattuna. Energiaviraston tulkinnan mukaan kotitaloudet voivat jatkossakin valita yleissiirtosopimuksen, johon ei sovelleta tehomaksua.

Helsingissä 3.2.2026

Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala

VN/1970/2026-TEM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: